

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд на тема: „Управление на инвестициите в информационни технологии” за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, Професионално направление: 3.8. Икономика, Докторска програма (научна специалност): Икономика и управление (индустрия).

Автор на дисертационния труд: Кирил Вълков Десев – редовен докторант към катедра: „Управление и количествени методи в икономиката”, на Факултета по икономически и социални науки към ПУ „Паисий Хилендарски”, с научен ръководител доц. д-р Николай Димитров Тенев.

Автор на становището: доц. д-р Васко Николов Копривленски, Аграрен университет – Пловдив, област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, Професионално направление 3.8. „Икономика”, Научна специалност: 05.02.21 – „Организация и управление на производството”, определен за член на научното жури със заповед № Р33-1501 от 12.04.2016 г. Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”.

Сведения за докторанта: Докторанта Кирил Вълков Десев е зачислен като редовен докторант към катедра: „Управление и количествени методи в икономиката”, на Факултета по икономически и социални науки , към ПУ „Паисий Хилендарски” за периода 01.04.2011 г. – 01.04.2014 г. по докторска програма: Икономика и управление (индустрия).

Кирил Десев е роден на 20.05.1982 год. Завършва средното си образование през 2000 год. в Търговска гимназия „ Васил Левски” гр. Пловдив, специалност Стопански мениджмънт. През 2006 г. придобива ОКС Магистър – специалност Софтуерни технологии, а през 2008 г. ОКС магистър – специалност Бизнес администрация в ПУ „Паисий Хилендарски”. Понастоящем работи като инспектор в регионална дирекция „ПБЗН” (Пожарна безопасност и защита на населението) гр. Пловдив.

Актуалност на темата: Темата на дисертационния труд е сполучливо подбрана и формулирана, дисертабилна и актуална. Дисертацията обхваща взаимосвързан кръг от въпроси на управлението на инвестициите в информационни технологии. Ограниченият брой изследвания в тази насока у нас, прави дисертационния труд необходим и навременен. По мое мнение докторанта Кирил Десев се представя с един научен труд, който има не само съвременно, а и оригинално звучене, тъй като се разработва при съвършено нови и динамично променящи се условия за българската икономика, както и за развитието на информационните технологии в частност. Днес информационните технологии се възприемат не просто като инструмент, а като ресурс от стратегическо значение за конкурентоспособността на всяка икономика. Мисля, че когато се оценяват достойнствата на дисертационния труд, този факт трябва да се има предвид, тъй като той подсилва многообразието и сложността на изследвания проблем.

Аргументация, цел, задачи и методи на изследване: Аргументацията за извеждане на изследването почива на обстоен литературен преглед, който показва, че инвестициите в информационни технологии в света нарастват устойчиво. Към днешна дата те възлизат на повече от 3,5 трилиона долара. В същото време едва 40 % от инвестициите са успешно реализирани. Този “парадокс на продуктивността”, т.е. нарастващите ИТ

инвестиции, без съществено покачване на тяхната ефективност, са допълнителен аргумент който подсилва актуалността на темата за ефективното управление на ИТ инвестициите. **Тезата, целта и задачите** са ясно дефинирани, конкретни и насочват към решаването на разглежданите проблеми. Докторантът е използвал съвременен и надежден методически инструментариум за изследване, като го адаптира за условията и спецификата на организациите в сектор преработваща промишленост. Приложената методика обслужва проучването, а събраната емпирична база от данни е умело използвана за успешното осъществяване на дисертационното проучване. В хода на изследването успешно са решени следните по-важни задачи:

1. Проучени са съществуващите модели, стандарти и методики за управление на ИТ инвестициите.
2. Разработен е методически подход и инструментариум за две насрещни емпирични изследвания – на организации в сектор преработваща промишленост и на компаниите от ИТ бранша.
3. Предложен е модел, който подобрява управлението на инвестициите в ИТ, чрез намаляване на негативното влияние на факторите, въздействащи върху инвестиционния процес.
4. Разработена е и е изпитана софтуерна система за автоматизирано изготвяне на ИТ инвестиционен зрелостен модел с цел прилагането му в по-широк кръг организации.

Авторът демонстрира собствено мнение и критичен поглед към изследваните проблеми, ясен научен подход и умения, както при извеждане на проучвателната работа, така и при обработката и анализа на получените резултати.

Предмета и обекта на изследването са добре подбрани и конкретизирани, съобразно поставените цели.

Обща оценка на дисертационния труд: Представения ми за становище дисертационния труд се състои от увод, четири глави, заключение, списък на използвана литература, в общ обем 207 стандартни страници и приложения. Резултатите от работата са обобщени в много добре оформени и разбираеми таблици, фигури и диаграми.

Литературния обзор е в пряка връзка с разглежданата тема и обхваща общо 146 заглавия, от наши и чужди автори.

Всяка част от **композицията** на дисертационният труд е носител на определен принос в решаването на общия проблем. Отделните глави са в логическа взаимовръзка и последователност. Тази конструкция придава завършен характер на разработката, като позволява да се обхванат основните въпроси по темата, а съдържанието показва, че докторанта има ясна и точна представа за разглежданите проблеми.

Изследвания и резултати: Прави впечатление добрата теоретична подплатеност на разработката. Авторът е успял да систематизира съществуващи научни тези по проблема и да ги подчини на целите на собственото си изследване. Дисертацията е едно много широко и трудоемко изследване. Обработена и анализирана е значителна по обем информация.

Авторът прави задълбочен анализ на голям брой фактори на инвестиционната среда в преработващата промишленост и на тази база синтезира полезни практически обобщения и препоръки.

Конструктивната част на разработката е представена в четвърта глава на дисертацията. Тя обединява вижданията на докторанта за усъвършенстване на

управлението на ИТ инвестициите в преработващата промишленост чрез създаване на софтуерна система за разработване на ИТ инвестиционен зрелостен модел и мерки за повишаване на неговата икономическа ефективност. Разработването на модела се базира на проведеното емпирично изследване на управлението на ИТ инвестициите в нашата страна. Обект на проучването са две основни групи организации, а именно предприятия от сектор преработваща промишленост със седалище гр. Пловдив и организациите за разработване на ИТ инвестиционни проекти. Двупосочното насрещно изследване има за цел да открие съществуващи проблеми и да установи основните фактори, влияещи негативно върху управлението на ИТ проектите. В резултат на проучването са идентифицирани и оценени 26 основни фактора със съществено значение за успешното управление на инвестициите в ИТ.

В композиционно отношение работата е правилно изградена.

Изводите са ясни, обосновани и произтичат от резултатите на анализа.

Стилът е на необходимата висота.

Техническото оформление е много добро.

Приноси на дисертационния труд: Приемам посочените приноси в автореферата на дисертационния труд. Справката за приносите добре откроява основните положителни страни на дисертацията. По мое мнение те могат да се обособят в две групи:

а) Приноси с научно-теоретичен характер:

1. Извършено е систематично и задълбочено проучване, анализ и оценка на основните методики за управление на ИТ и възможностите за тяхното приложение в практиката на стопанските организации.
2. Предложен е адаптиран методически подход и инструментариум за две насрещни емпирични изследвания – на организации в сектор преработваща промишленост и на компаниите от ИТ бранша.

б) Приноси с научно-приложен характер:

1. Проведени са две мащабни емпирични изследвания, насочени към управлението на ИТ инвестициите.
2. Идентифицирани са основните 26 фактора, въздействащи негативно върху ИТ инвестициите и е оценено тяхното влияние.
3. Разработен е зрелостен модел за подобряване на управлението на ИТ инвестициите, приложим в компаниите от сектор преработваща промишленост.
4. Разработен е приложен софтуер, с който компаниите получават възможността:
 - да извършат бенчмаркинг и анализират нивото на успешност на ИТ проектите им в сравнение с други организации;
 - да изградят индивидуален модел, определящ зрелостта на управление на ИТ инвестициите;
 - да определят необходимите процеси, които трябва да имплементират с цел преминаване на по-високо ниво на зрелост.

Авторефератът е в обем от 31 страници. Той отговаря на изискванията на закона и отразява вярно и точно конструкцията и основните раздели на дисертационния труд.

Публикувани статии във връзка с дисертацията:

1. **Десев, К.**, “Проблеми при анализа и оценката на инвестициите в информационни технологии”, Научни трудове на Факултета по социални и икономически науки, том №8, Пловдив, 2012, с.153-162; ISSN: 1313-227X.
2. **Desev, K.**, “IT management frameworks”, International conference Times of uncertainty and risks: possibilities and perspectives for development, Plovdiv, 2014 pp. 93-108; ISBN: 978-619-202-037-8.
3. **Десев, К.**, “IT management frameworks application”, Научни известия на НТС по машиностроене (8/194), 2016, (под печат), ISSN: 1310-1946.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на **Кирил Вълков Десев** е едно задълбочено и завършено изследване с научно-приложен характер. В него докторантът показва своята висока теоретична подготовка; познаване и умело използване на основните изследователски методи; добра осведоменост за съвременните проблеми на инвестиционния процес в информационните технологии и особено на тези, свързани с неговото управление. Дисертацията представя автора като изграден научен работник с възможности за самостоятелна изследователска работа.

Дисертационния труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски” за неговото приложение.

Като давам положителна оценка на дисертационния труд, си позволявам да препоръчам на почитаемото Научно жури да присъди на Кирил Вълков Десев образователната и научна степен “доктор” по област на висше образование 3., „Социални, стопански и правни науки”, Професионално направление: 3.8. Икономика, Научна специалност: Икономика и управление (индустрия).

18.05. 2016 г.

Автор на становището:

/доц. д-р В. Копривленски/